

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי-א 006 כעס סתירה לאמונה פשיטה

בלבבי-א 006 כעס סתירה לאמונה פשיטה

קטב

הנה אהבת ה' היא מצות עשה דאוריתא, כדכתיב, "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך". הרי שכל אדם מחויב באהבת ה'. ונזכר בכתוב ג' דרגות, בכל לבבך, ובכל נפשך, ובכל מאודך. והנה מבואר בספה"ק, שיש ב' אופנים של אהבה. א. אהבה התלויה בדבר. ב. אהבה שאינה תלויה בדבר. אהבה התלויה בדבר ענינה, שהאדם אוהב מחמת דבר מה, "תלויה בדבר", תלויה משום קבלת דבר מה, וכאשר סיבת הדבר בטלה, בטלה האהבה. לעומתה אהבה שאינה תלויה בדבר, היא אהבה בעצם. אהבה בגימ' אחד. שענין אהבה זו, נובעת מן אחדות פנימית של האוהב והנאהב. והנה אהבה התלויה בדבר, שיכת גם בעכו"ם, שיש בהם מדת הכרת הטוב, ואהבה למיטבים. אולם אהבה שאינה תלויה בדבר, היא שיכת רק לבני"י. מכיון שמהות אהבה זו, היא אחדות עם הנאהב, והרי רק לכנס"י יש אחדות גמורה עם הקב"ה ("קב"ה וישראל חד הוא"), ולכך בהם שיכת אהבה פנימית זו. משא"כ אצל אומה"ע, שהם נפרדים ממנו ית"ש, אצלם שייך רק אהבה התלויה בדבר. וכמ"ש, הגמ' "הנותן פרוטה ע"מ שיחיה בני", שזה חלוק בין ישראל לעכו"ם, שאצל ישראל זו מעלה, שאף שבנו אינו חי, הוא שמח בנתינה, כי בפנימיות נשמתו הוא נותן ע"מ לתת, ללא כל רצון קבלה, וזה אהבה שאינה תלויה בדבר. משא"כ אצל עכו"ם, שאם לא יחיה בנו, הרי שבטל הדבר בטל האהבה, ואינו חפץ בנתינה כלל. ברור הדבר שסדר עבודת האדם בקניית את מדת האהבה, הוא שתחלה יש לקנות את מדת האהבה התלויה בדבר, ואח"כ לקנות את מדת האהבה שאינה תלויה בדבר. כלומר, בכח נפש הישראלי פנימה, טמון ב' הכוחות, גם האהבה התלויה בדבר, וגם אהבה שאינה תלויה בדבר, ועבודת האדם לגלות אהבה זו מן הבכח לבפועל. וראשית יש לגלות בנפש את האהבה התלויה בדבר, ולאחר מכן יש לגלות את האהבה שאינה תלויה בדבר. (יש בנ"א שנולדו עם אהבה שאינה תלויה בדבר בגילוי, ואצלם נקודה זו משתנת, שכיון שכח זה קיים אצלם בגילוי, יכולים לעסוק בו מיד).

קטג

אהבה התלויה בדבר: הנה בשביל שיהיה אהבה זו, מוכרח שהאדם ידע ממי מקבל את הדבר. כי אילו סבור שהדבר שלו וכד', לא יעורר בו דבר זה אהבה. כגון אם ראובן נותן לשמעון מתנה, ושמעון סבור שראובן מחזיר לו את חפצו ששאל ממנו, אין בחפץ זה כח לעורר את שמעון לאהוב את ראובן. הן הן הדברים אמורים באהבת האדם את קונו. ראשית על האדם להכיר באופן מוחשי את הטובות שהקב"ה מיטיב עמו, ולאחר מכן, לאחר שחש את הטובות, שייך שע"כ יאהב את קונו אהבה התלויה בדבר. כאשר אדם חי מתוך מלומדה, ואינו מבחין בטובות הבורא שמיטיב עמו, קשה וכמעט א"א שיאהב את קונו באמת אהבה שתלויה בדבר. ולכך, ראשית עבודת האדם, להתבונן ולראות במה הקב"ה מיטיב עמו וכיצד.

קטד

עבודת האדם היא להבין ולראות, שמצד עצמו אין לו כלום, וכל מה שיש לו הכל בכל מכל כל זה מהקב"ה. כלומר, לא רק הכרה שהקב"ה נותן לי הרבה מתנות ומיטיב עמי רבות, אלא ההכרה שהכל בכל מכל כל מהקב"ה, וכל

מה שיש לי אינו אלא הטבה ממנו ית"ש. ניתן דוגמא לדבר. אדם קנה דירה, ולאחר כמה שנים הדירה נתיקרה, והרויח ממון רב. בפשיטות האדם יכול להתבונן בכך, שהקב"ה היטיב עמו שהרויח סך הגון, אולם אין די בכך. האדם צריך להתבונן שגם את עצם המחשבה לקנות דירה, עצמות המחשבה גופא, זו ממתנתו של הבורא. כלומר לא רק הקנינים הגשמיים, וההנאות הגשמיות, אלא כל מחשבה, וכל הרהור, וכל הרגשה, וכל נקודה בגוף ובנפש, הכל מתנה ממנו ית"ש. כל רעיון טוב שנפול במחשבת האדם, הוא ממנו ית"ש, וכן כל הפרטים עד הפרט הקטן ביותר. כלומר, בתחלה על האדם לראות את הטבתו ית' בדברים ה"גדולים", כממון, בנים וכד'. ולאחר מכן לראות, שכל כולו, כל מחשבתיו, כל הרגשתיו, כל תנועתיו כולם ממש ללא יוצא מן הכלל, הן מתנות והטבות מן הבורא ית"ש.

קסו

הרי שיש בכך ב' חלקים, א. שלילת המחשבה שהוא חשב מעצמו, שהוא עשה מעצמו. ב. ההשגה שהכל ממנו ית"ש. וזו עבודת האדם, כי בטבע האדם רץ ואינו מתבונן כלל, ואזי הטבע נותן הרגשה לאדם שהוא חכם, ומבין, ויודע וכו' וכו'. ולכך נצרך בזה התבוננות על כל פרט ופרט, מהיכן יש לי אותו, מכוחי או ממנו ית"ש. האדם רגיל לחשוב שיש לו "סיעתא דשמיא", את הרוב הוא עושה, והקב"ה עזר לו. ובאמת זה אינו כלל, אלא גם מה שהאדם עושה, הכל מכוחו ית"ש. הן המחשבות הטובות, והן הכח הגופני לעמול ולקנות, הכל זהו מתנה ממנו ית"ש. גם מה שנקרא השתדלות, מ"מ הכח לעשות השתדלות, והדעת והעצות היכן להשתדל, גם זה ממנו ית"ש. נמצא שהכל מתנה ממנו ית"ש.

קסו

ניתן דוגמאות לדבר כיצד יקנה האדם את ההכרה שהכל מהקב"ה: אדם יושב, ושעתו שעת השקט, והוא מתבונן, מי נתן לי את הבת זוג שלי, כיצד זכיתי בה? מכחי, מחכמתי, לא ולא! רק הקב"ה נתן לי אותה, וכל חכמתי וכדו', אינו אלא מהקב"ה. כן יתבונן האדם על עוד פרט ועוד פרט, על הדירה שבה הוא גר, ונראת לו כקניה מוצלחת, יתבונן, מי נתן לו את הדירה הזו, האם ע"י חכמתו בחר אותה, או שזה מהקב"ה? כך ירגיל עצמו להתבונן עוד פרט ועוד פרט, בכל אשר לו, זמן רב, יום אחר יום. והנה תחלה יתבונן במחשבתו, ואח"כ יאמר כן בפיו. ובתחלה בלשון נסתר, הקב"ה נתן לי, ואח"כ בלשון נוכח, אתה ית' נתתה לי, כפי שכבר בואר לעיל ענין הדבור בלשון נסתר ונוכח. כן ימשיך, עד אשר ישכיל וירגיש שאין דבר כזה מכוחו. ואף אם זה מחכמתו ופיקחותו, אף הם חכמה של הקב"ה ופיקחות של הקב"ה, והקב"ה משרה בו את חכמתו ופיקחותו, אולם אין כאן ענין של אני כלל וכלל. והרי הוא כבעל פקדון גרידא, שמאומה אינו שלו, אלא כל אשר לו, גופו, ממונו, מחשבתו, דיבורו, הרגשותיו וכו' וכו', הכל של הקב"ה.

קסז

כאשר אדם זוכה לחוש את הדברים, הוא מגיע למדרגת "ונחנו מה". מצד עצמו הוא חש שאין לו כלום כלל וכלל, וכל אשר לו אינו אלא של בוראו. זהו אינו ענין של רצון לקנות ענוה, אלא תפיסת המציאות כמות שהוא, שהכל של הקב"ה, והאדם אינו אלא כשומר של חכמה, ממון, ובנים, וכדו'.

כן ירגיל האדם את עצמו עוד פעם ועוד פעם, לראות את כל מהות חייו כשומר על דברים של הקב"ה. הבנים לא שלו, אלא פקדון מן הקב"ה. החכמה אינה שלו, אלא פקדון. הממון אינו שלו, אלא פקדון. ואזי אין שייך שום מחשבה כלל של "שלי", אלא הכל שלו ית"ש, והכל ממנו ית"ש. "שלי" ענינו, דבר שניתן לי מן הקב"ה כפקדון ע"מ לעבוד בו את קוני, ותו לא מידי.

קסח

והנה כאשר האדם חש שכל דבר ניתן לו מן הבורא ית"ש, עתה צריך להתבונן מפני מה הקב"ה נותן לי כל דבר ודבר? מפני שהוא אוהב אותי, והרי שכל נתינות הללו הם גילוי אהבה אלי. וכך יעמוד ויחשוב, ואח"כ יאמר בפיו, רבש"ע מי נתן לי חפץ זה? אתה ית"ש! ומדוע נתת לי אותו? כי אתה אוהב אותי, וכך יפרט עוד פרט ועוד פרט, ובכל פעם יזכיר את אהבתו, עד שיקבעו הדברים בלבו, שהקב"ה אוהבו. ובדאי שנצרך לחזור על כך במתינות

קסט

לאחר שזכה האדם וקנה בלבו את מדת האהבה התלויה בדבר, עתה עבודתו לקנות את מדת האהבה שאינה תלויה בדבר. ובאמת כבר כתבנו, שמדה זו מושרשת זהו "בקב"ה וישראל חד". וזה ברור שישראל חד, הקב"ה ההבחנה של נשמתו של ישראל, ולא של גופו. ולכך מדת אהבה זו, כל מהותה גילוי מהותה הפנימית של נשמת ישראל. ובכדי שיזכה האדם לכך, שיהיה בו מדת אהבה שאינה תלויה בדבר, בצורה בנויה ולא ניצוצות בלבד, לכך נצרך שכל חייו יהיו סביב לקב"ה, שכל מחשבתו תהיה מסביב לקב"ה (מלבד עסק התוה"ק כנ"ל). וכל כולו יהיה נתון למחשבות על הקב"ה, ומחשבות עם הקב"ה, ודיבורים עם הקב"ה, והקב"ה יהיה מרכז כל חייו בכל עת ובכל שעה. ואזי יתגלה בו "הקב"ה וישראל חד הוא". וכל זאת, לאחר שכבר דרך האדם בדרך שדרכנו עד הנה, והצליח ועשה פרי, ולבו זך ופנוי, והקב"ה שוכן בקרבו. ואזי כל היותו היא התקשרות לקב"ה בפנימיות לבבו. ומתוך שביטל את מחשבות ההבל העולמי, ועסוק כולו במחשבות על הקב"ה, אזי אין מחיצה המעלמת מהקב"ה להתגלות בלבו. והנה הדברים רחבים עד למאוד, ונגענו עד עתה כטיפה מן הים. אולם נשתדלנו להביא את האדם לפחות להבנה וחיפוש דרך, שחיייו יהיו עם הקב"ה בתמידות, עד אשר יזכה שבכל עת ובכל שעה הוא משוחח עם הקב"ה בפשיטות ממש, מתוך חוש שהקב"ה עמו, ושוכן בקרבו ממש. וכאשר האדם זכה לכך, הוא שומר כמעט בכל רגע ממש את הזכירה שהוא חי עמו ית"ש בנוכח, וכאשר שוכח, מיד מזכיר עצמו לכך. אשרי האיש שכל חייו תפוסים ומהודקים עמו ית"ש, וזוהי כל היות חייו.

קע

והנה הדרך הפנימית לעורר את מדת האהבה שאינה תלויה בדבר, הוא על ידי התבוננות ודיבור. ראשית, על ידי שיתבונן היטב במהות האהבה שאינה תלויה בדבר, הן על ידי משליים של עולם הזה, והן בהסתכלות ברוחניות הדברים, עד אשר יתישבו הדברים היטב במחשבתו, ואמונתו תהיה שלמה בקיום אהבה שאינה תלויה בדבר בין הקב"ה לכנסת ישראל. ולאחר מכן יש את עבודת הדבור, והיא עבודה יקרה ונפלאה, והוא שיבחר פסוקים שמוזכר בהם אהבת הקב"ה לכנסת ישראל, וכן להיפך, אהבת הכנסת ישראל להקב"ה, או לחילופין שיקבע לכך לשון לפי צחות נפשו, כל אחד באשר הוא, ויחזור על סגנון אחד דיקא פעמים רבות מאוד מאוד כחצי שעה, שעה, ויותר, כל אחד לפי השגת נפשו, ויעשה כן בדיבור מתוך לבו ולא מתוך שכלו, ויתמיד בכך תקופה ארוכה, ובכך תתלהט נפשו מאוד לאהבת בוראו.

קעא

דבר זה צריך להעשות מתוך שקטות, רגיעה, ומתוך חוזק פנימי, והתלהטות פנימית דיקא, ולא חיצונית כלל, כי התלהטות חיצונית, היא התלהבות, והתלהבות אינה בוקעת בקיעת אמת את המסך המעלים על הנשמה. אלא רק על ידי התלהטות פנימית, "רשפיה רשפי אש" דיקא, אפשר לבקוע את מחיצת לב האבן המעלים מן חושי הנמד להתגלות. ואזי כאשר הדבר נעשה מתוך שקטות פנימית והתלהטות פנימית דיקא כנ"ל, אזי אם יתמיד בכך זמן רב ויחזור ויעשה כן ללא הפוגות, אזי בודאי ירצה ה' פעלו ויסיר ממנו כל מסך זר המונע מלחוש ממש את האהבה שאינה תלויה בדבר.

דרך זה ידועה בין עובדי ה' ית"ש ואין בה כל חידוש, ואף כתובה היא חלקית בספר יסוד ושורש העבודה, והיא בדוקה ומנוסה מאוד מאוד, אולם כל זאת בתנאי שהאדם יציב מאוד בעבודת השי"ת ואינו קרוב לדמיון כלל.

• [בלבבי משכן אבנה - ח"א](#) [1]

Links

[1] <https://bilvavi.net/bilvavi.alef>